

เทศน์เช้า วันที่ ๗ กันยายน ๒๕๔๖

พระอาจารย์สงบ มนฺตสนฺโต

ณ วัดสันติธรรมาราม ต.คลองตากต อ.โพธาราม จ.ราชบุรี

ความไร้เดียงสา สภาวะธรรมคือ สภาวะธรรมธรรมชาติ สภาวะธรรมที่ธรรมชาติเกิดตามความเป็นจริง สิ่งที่เป็นธรรมชาติแปรสภาพไปตลอดไป ถ้าเราสภาวะธรรมตามธรรมชาติ เราก็เป็นสสารอันหนึ่งที่หมุนเวียนในธรรมชาตินั้น ธรรมชาตินี้แปรสภาพไปตลอดเวลา เขาว่าสภาวะธรรมคือสภาวะธรรมชาติก็ถูกอยู่ เพราะว่าธรรมชาตินี้เป็นส่วนหนึ่ง

แต่ในธรรมะของเรา มันจะมีหัวใจอันหนึ่ง หัวใจผู้รู้ในธรรมชาตินี้ไง ถ้าเข้าใจสภาวะตามความเป็นจริงแล้วมันปล่อยวางธรรมชาติอยู่ มันพ้นออกไปจากสภาวะที่หมุนเวียนไปโดยธรรมชาติ สิ่งที่เป็นธรรมชาติถ้าเราไม่ฝืนมันเราก็ไม่ทุกข์ไขว่ไขว่ ถ้าเราศึกษาธรรมะ เราว่าธรรมะนี้ธรรมชาติ ส่วนหนึ่งเป็นธรรมชาติ การเกิดและการตายนี้ก็เป็นสภาวะธรรมชาติอันหนึ่ง ถ้าเราไม่กังวลมัน เรายอมรับสิ่งนี้ได้เราก็จะไม่มีความทุกข์ในหัวใจ แต่กิเลสในหัวใจมันไม่ยอมรับสิ่งนั้น มันจะฝืนใจ

ดูสิ ดูอย่างกษัตริย์สมัยโบราณหาษาสมุนไพรรักษาต่างๆ เพื่อจะดำรงชีวิตอยู่ไม่มีวันตาย เพราะเขาเกิดมาในสถานะของกษัตริย์ เขามีความสุขของเขา ความสุขของเขาที่เขาว่ามีความสุข แต่ความสุขของเขาจริงๆ นั่นคือความกังวลความทุกข์ของเขา แต่เป็นความพอใจของเขา

ความไร้เดียงสาของเด็กนี่เป็นสิ่งที่น่ารักน่าชังมาก เพราะมันไร้เดียงสา มันเป็นสภาวะธรรมอันหนึ่ง เพราะมันไร้เดียงสา แต่การประพฤติปฏิบัติ เราเริ่มต้นใหม่ๆ ก็ไร้เดียงสา ความไร้เดียงสาของเราคือเราไม่เข้าใจตามความเป็นจริง เราจะไม่เคยเห็นสภาวะธรรมที่ตามความเป็นจริงเป็นสภาวะแบบนั้น จะเป็นการคาดการณ์หมายของเราไปทั้งหมด แต่มีวาสนา วาสนาเพราะเกิดมาแล้วพบพระพุทธศาสนา

องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้านี้ตรัสรู้ธรรมนะ ไม่มีศาสดาองค์ใดในโลกนี้
ปฎิญาณตนว่าเป็นผู้สิ้นกิเลส มีแต่องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าเท่านั้นปฎิญาณตนว่า
“เราเป็นผู้ที่สิ้นกิเลส” จะรู้สัตว์ขันธ์สัตว์หรือสภาวะตามความเป็นจริง สิ่งทีเหนือ
ธรรมชาติ สภาวะธรรมชาติเป็นไปตามสภาวะแบบนั้น นั้นสภาวะธรรม ในศัพท์ ชัมมา
อนัตตา เราต้องเข้าไปรู้ตามความเป็นจริงในสภาวะธรรมชาตินั้น แล้วปล่อยวางสภาวะ
ของธรรมชาตินั้นไว้ตามความเป็นจริง

ผู้ที่ปล่อยวางสภาวะตามธรรมชาตินั้น อาสเวหิ อาสวะสิ้นไป จิตตานิ วิมุจฺจิง สุตติ
จิตนี้เป็นผู้ข้ามพ้นจากสภาวะของธรรมชาติที่มันหมุนเวียนไป นรก สวรรค์ สภาวะวิภูฏะ
นี้มันถึงมีอยู่โดยธรรมชาติของมัน มันเวียนตายเวียนเกิด มันแปรสภาพของมันโดย
ธรรมชาติของมันอยู่อย่างนี้

นิमित มิติ ปิดบังความเห็นต่างๆ ของกาลเวลาไว้ มิติปิดบังไว้อย่างนั้น แล้วเราก็
ไม่รู้จักมิติอื่น เราคาดหมายไป ทางวิทยาศาสตร์จะคิดคำนวณไป แล้วจะพยายามศึกษา
ไปให้ค้นคว้าอย่างนั้น เวลานั้นนักบินอวกาศขึ้นไปบนอวกาศ เขาไม่พบสวรรค์หรือก เขาไม่
พบสิ่งนั้น ขุดดินลงไปก็ไม่พบนรกหรือก เพราะสิ่งนี้มันเป็นมิติหนึ่ง เป็นสภาวะอันหนึ่ง

แต่นรกสวรรค์นี่คือสิ่งที่หัวใจนี้เป็นไป หัวใจ เห็นไหม เวลาทำความสงบของใจ
เข้ามา ใจมันสงบๆ เข้ามา เราสามารถปล่อยวางมิติได้ ถ้าปล่อยวางมิติได้ผู้ที่มีกิเลสอยู่เขา
ก็สามารถย้อนอดีตชาติของเขาได้เหมือนกัน สิ่งที่ย้อนอดีตชาติไป เพราะพ้นจากมิติแล้ว
มันไปเป็นข้อมูลเดิม สิ่งนี้มันจะรู้ออกมา จริงหรือเท็จนั้นอยู่ที่ว่าคนมีอุปาทานมากน้อย
ขนาดไหน ถ้าอุปาทานมันไม่มีความนี้จะเป็นความจริง

ความไร้เดียงสาของการประพฤติปฏิบัติไร้เดียงสา ความไร้เดียงสาของเรา
ประพฤติปฏิบัติเพราะเราไม่เป็น เราไร้เดียงสาเลยกลายเป็นการคาดการณ์ การคาด
การหมาย เห็นไหม คิดว่าเราสุขุมปัญญา ศึกษาธรรมมาแล้ว การประพฤติปฏิบัติธรรม
ต้องเป็นสภาวะแบบนั้น มันไม่เป็นตามสภาวะแบบนั้นหรือก มันเป็นส่วนใหญ่ ความ
เป็นส่วนใหญ่คือ กาย เวทนา จิต ธรรม มันเป็นส่วนใหญ่ การวิปัสสนาไปมันจะไม่เป็น
เหมือนที่เราศึกษามาหรือก สิ่งทีเราศึกษามานี้เราศึกษาธรรมะขององค์สมเด็จพระ
สัมมาสัมพุทธเจ้า

องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าปรารถนามาเป็นพระพุทธเจ้า สร้างบุญบารมีมาขนาดไหน สละทิ้งลูกสละทิ้งเมียสละทุกอย่างเวลาชาติสุดท้าย เราว่าถึงนั้นเราทำไม่ได้ เพราะการสละแบบนั้นถึงการภาวนาแล้วจะเห็นความต่างๆ ออกไป จิตมันจะมีบารมีมาก มันจะกว้างขวางมาก มันจะเห็นสภาวะตามความเป็นจริงของใจดวงนั้น มันจะกว้างขวาง จะครอบไปหมดในจริตนิสัยของสัตว์โลก

แต่เราสร้างบุญบารมีมาไม่ได้แบบนั้น เราสร้างบุญบารมีจนมีอำนาจวาสนา จนมีความสนใจในศาสนา การประพฤติปฏิบัติของเราถ้ามันเกิดขึ้นมาในความเห็นของเรา อันนั้นเป็นปัจจุบันของเรา เป็นความเห็นของเรา การไร้เดียงมันถึงว่า ทำไมมันไม่เหมือนตำรา ทำไมมันไม่เหมือนที่เราศึกษามา มันเลยเป็นความกังวล ความไร้เดียงสาเพราะกิเลสมันพลิกแพลง กิเลสในหัวใจเบี่ยงเบนความประพฤติปฏิบัติของเรา จะให้ตามความจริง ทั้งๆ ที่เราเห็นจริง เราประพฤติปฏิบัติจริง เรารู้จริงตามความเป็นจริงของเรา รู้ตามความเป็นจริงของอำนาจวาสนาอย่างเรานี้

เรามีอำนาจวาสนาขนาดนี้ เราเห็นของเราขนาดนี้ แต่มันเป็นกายใหม่ มันเป็นจิตใหม่ ถ้ามันเป็นกายเป็นจิตเราก็แยกแยะ เราก็ใช้ปัญญาใคร่ครวญไป อันนั้นเป็นความก้าวหน้าของเรา ถ้าเราก้าวหน้าขึ้นมาเราจะยืนตัวขึ้นมาได้ เราจะไม่ไร้เดียงสา เราไร้เดียงสาในธรรม แต่กิเลสมันเข้มแข็งมาก กิเลสมันไม่ไร้เดียงสาหรอก กิเลสมันเบี่ยงเบนมันบิดเบือนๆ ให้เราหลงผิดไปแน่นอน เพราะพญามาร ใจ

เวลาลูกศิษย์ขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าตรัสรู้ธรรม ที่ว่าเชื่อดคอตาย เวลาปฏิบัติไปนะทุกข์มากๆ เจริญแล้วเสื่อมๆ จนเชื่อดคอตาย การเชื่อดคอตายมันเป็น การที่ฆ่าตัวเอง แต่ว่าขณะเชื่อดคอตายใช้ปัญญาไปด้วย มีปัญญาไง พ้นจากกิเลสไป มารแสวงหาใจ มารค้นคว้าจนฝุ่นตลบเลย ว่าจิตดวงนี้ยังอยู่ในอำนาจของเราอยู่ไหม จิตดวงนี้ยังต้องเวียนตายเวียนเกิดในวัฏฏะนี้ไหม มิติใดมิติหนึ่งต้องไปเกิด ค้นคว้าค้นหาใจ องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าบอก “พญามาร เธอไม่ต้องค้นคว้าหรอก เธอหาจิตดวงนั้นไม่เจอ เพราะจิตดวงนั้นสิ้นจากกิเลสแล้ว” จิตดวงนั้นพ้นจากกิเลส เพราะเขามีปัญญา เขาใคร่ครวญของเขา มันใคร่ครวญของเขา ของเขาที่ว่าปัญญาเกิดขึ้น

เจริญแล้วเสื่อมๆ มันเป็นพื้นฐาน มันเป็นความผิดพลาดใจ ใจนี้ผิดพลาดมากก็มี ความทุกข์มาก จะต้องพยายามค้นคว้าหาทางออกใหม่ พลิกแพลงตลอดไป จะไม่ไร้ เดียงสาเพราะเราพลิกแพลง เราเปลี่ยนอุบายเราเปลี่ยนวิธีการต่อสู้กับกิเลสของเรา ตลอดไป กิเลสของเรามีอำนาจเหนือเรานี่ พญามารควบคุมหมด แม้แต่การประพฤติ ปฏิบัติพญามารมันก็ควบคุมไว้ มันถึงว่าต้องเป็นกรอบ จะต้องเหมือนตำรา จะต้อง เหมือนอย่างนั้น

ความไร้เดียงสา เราไม่เข้าใจตามธรรมดา พอเราเห็นสภาวะตามความจริงของเรา จริงของเรา เพราะอะไร เพราะมันปล่อยวาง มันเข้าใจตามเป็นจริง มันจะมี ความสุขแปลกประหลาดจากโลก จิตนี้สงบมันมีความสุขชุ่มเย็นอยู่ ๗ วัน ๘ วัน มีความสุข ตลอดไป แต่เวลาวิปัสสนาขึ้นไปมันปล่อยนะ มันปล่อยสติปัญญา ๔ มันปล่อย อะไรก็ แล้วแต่ปล่อยวางไปนี่มันจะเบากายเบาตัวนะ เดินนะเหมือนจะลอยไปลอยมาได้หลาย วันเลย แล้วเดี๋ยวมันก็เสื่อม

สัพเพ ธัมมา อนัตตา สภาวะธรรมที่เป็นธรรมชาติมันเป็นอย่างนั้น สิ่งที่เป็น ธรรมชาติมันแปรปรวน มันไม่คงที่ มันแปรปรวน แต่มันแปรปรวนในสิ่งที่ดี เรา พยายามสร้างสัมมาสมาธิ สัมมาสติ สัมมาปัญญา ความดำริชอบ ความเพียรชอบ เรา สะสมสิ่งนี้ขึ้นมา สิ่งนี้คือการเดินอริยมรรค สิ่งนี้คือการเดินอริยมรรคเราก้าวเดินไป สิ่งนี้ เป็นอริยมรรคมันจะเข้าไปทำลายกัน มันจะเข้าไปทำลายสิ่งนั้น พอทำลายสิ่งนั้น สภาวะ ของธรรมชาติเหมือนพายุเลย เวลาพายุมันเกิดขึ้นมานี้มันกวาดสิ่งต่างๆ ราบเรียบไปหมด

นี่ก็เหมือนกัน เวลาเกิดเปรียบพายุสภาวะธรรมมันเกิดขึ้น ปัญญามันใคร่ครวญมัน จะอยู่ไม่ได้นะ ผู้ที่ประพฤติปฏิบัติจนปัญญามันก้าวเดินมันสูงขึ้นไปจะอยู่กับใครไม่ได้ หรืออก มันต้องการเวลา ไม่ต้องการเป็นกังวล ปัญญามันจะหมุนเหมือนพายุเกิดขึ้นใน หัวใจเลย เห็นสภาวะตามความจริงขนาดนั้นนะ แล้วมันทำลายกัน มันทำลายสิ่งที่ว่า เป็น กิเลสที่ความเห็นผิดของเรา นี่ นั่นนะ สัพเพ ธัมมา อนัตตา สภาวะธรรมชาติมันเกิดขึ้นมา

แล้วผู้รู้อัจฉินเห็นธรรมชาติ อรูปธรรม สิ่งที่ไม่แปรสภาพ สิ่งนี้จะไม่เวียน ไปในธรรมชาตินั้นเป็นอรูปปะที่ไม่มีวันเสื่อมเด็ดขาด สิ่งที่ไม่วันเสื่อมเด็ดขาดเกิด ขึ้นมาจากเราจากไร้เดียงสานี้ เราไร้เดียงสาเพราะธรรมเราอ่อนด้อย ธรรมเรายังไม่ก้าว

เดินไป แต่ปัญญาเราก้าวเดินขึ้นมาเพราะเรามีครูบาอาจารย์ เรามีที่พึ่งอาศัย เราต้อง
เหนียวไว้ก่อน เกาะไว้ก่อน เกาะองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าไว้ก่อนว่าเป็นที่พึ่งของ
เรา

องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าปฏิญาณตนว่าเป็นผู้สิ้นกิเลส พ้นจากกิเลส
เข้าใจสภาวะตามความเป็นจริงของมารที่มันพลิกแพลง โศคาปัตติมรรค สกิทาคามีมรรค
อนาคามีมรรค กิเลสมันละเอียดอ่อนมันพลิกแพลงเป็นชั้นเป็นตอน แล้วเราใคร่ครวญเข้า
ไป ความไร้เดียงสาเกิดขึ้นมาจากเรา เราก็ก้าวเดินจากความไร้เดียงสาของเราขึ้นไป ไร้
เดียงสาก็มีความตั้งใจ มีความประพฤติปฏิบัติ นี่อำนาจวาสนาใจ คຸ້ນชินกับความรูสึก
ของเรา ความคຸ້นความชิน เห็นใหม่

ความไร้เดียงสาของเด็กเราต้องดูแลต้องรักษา เราพยายามรักษาเราโอบอุ้มมันจะ
มีความอบอุ่น การคຸ້นชินของกิเลส ถ้าการไร้เดียงสาของธรรม ประพฤติปฏิบัติธรรมเรา
จะคຸ້นชิน อยู่กับครูบาอาจารย์นะ ท่านบอกว่าไม่ให้คຸ້นชินกับสิ่งใด ความเคยชินกับสิ่งใด
ความเคยชินกับสิ่งนั้น นั่นนะกิเลสมันจะออกชองนั้นนะ ความออกชองนั้นนะมันจะ
นอนใจ มันจะนอนใจ มันจะไม่ระวังภัย สิ่งที่ไม่ระวังภัยมันจะเกิดขึ้น ไร้เดียงสาอย่างนี้
แล้วกิเลสมันก็ครอบงำ กิเลสมันครอบงำเลยนะ

การประพฤติปฏิบัติมันเทียบเคียง เป็นสัญญา เป็นการมั่นหมาย เอาสิ่งที่ครูบา
อาจารย์เทศน์มามั่นหมาย จะเป็นการเทศน์เอามาเป็นอารมณ์ไว้ก่อน ถ้ามันเป็นปัจจุบัน
มันเกิดขึ้นมาเป็นสมบัติของเราอันนั้นถูกต้อง แต่ถ้าเราประพฤติปฏิบัติจะให้เป็นอย่าง
นั้นมันเป็นการเป้ำหมาย เราเอาเป้ำหมายมาเป็นปัจจุบันแล้วเราคิดสภาวะแบบนั้น นี่
กิเลสมันเข้าชองอย่างนี้ เราเลยกลายเป็นไร้เดียงสาโดนกิเลสเหยียบย่ำตลอดไป การ
ประพฤติปฏิบัติของเรา เราจะต้องต่อสู้กับกิเลสของเรา แต่กิเลสเรามันก็หาทางออกด้วย
ความเคยชินของเรา ถึงต้องไม่เคยชิน ต้องตื่นตัว

องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าพูดไว้ในสภาวะธรรม พระในสมัยพุทธกาล จำ
พรรษาแล้วออกพรรษาแล้วต้องเคลื่อนย้ายไป ถ้าจำพรรษาอยู่ ๔ ปี ๕ ปี สงฆ์ปรับอาบัติ
ได้เลย ปรับว่าไม่ออกแสวงหา ไม่ออกเปลี่ยนแปลงใจ สมัยพุทธกาลนะ เวลาพระไปที่
อยู่อาศัยแล้วต้องเก็บไว้ เวลาภิกษุออกจากที่นั่นไปไม่เก็บเตียงตั้ง ไม่เก็บเป็นอาบัติ

ปาจิตตีย์ จะเก็บเวียนไป เพราะต้องการไม่ให้คุ้นชินกับสิ่งใด ให้แปรสภาพตลอดไป ให้เปลี่ยนแปลง ให้ตื่นตัวตลอดไป เพราะกิเลสมันคุ้นชินกับเราอยู่แล้ว

กิเลสมันเกิดมากับเรา กิเลสมันอยู่ในหัวใจของเรา มันคุ้นชินกับเรา แล้วก็เหยียบย่ำหัวใจของเรา เราก็เป็นทุกข์เป็นยากอยู่นี้ ลึกๆ อย่างนี้ กิเลสก็อยู่ในหัวใจของเรา กว้างๆ ไม่มีขอบเขตที่ไปเกี่ยวข้องได้เลย ถึงต้องกำหนดสัมมาสมาธิ กำหนดคำบริกรรม ให้มีขอบเขตของเราขึ้นมา มันจะไร้เดียงสาขนาดไหนก็ให้มันก้าวเดินไป เพราะเราเชื่อองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าสลับถึง ๓ หน ปฏิบัติอยู่ ๖ ปี ทุกข์ยากขนาดไหนก็ทำมา แต่พ้นกิเลสได้

เวลาทุกข์เราทุกข์ในหัวใจของเรามาก เวลาอยากจะพ้นจากกิเลส ไม่อยากมีความทุกข์อย่างนั้นเลย แต่เป็นไปไม่ได้ ในเมื่อมันมีเหตุอย่างนี้มันต้องมีผลต่อไปข้างหน้า เหตุของมันคือเรามีความพอใจกับเรา มันมีความเกิด ความเกิดในใจของเรามันยังมีอยู่มันต้องเป็นไป ต้องย้อนกลับมาภายใน แล้วเกิดปัญญาขึ้นมาที่เกิดจากการประพฤติกปฏิบัติของเราขึ้นมา เกิดภวานามยปัญญาของเราขึ้นมา ภวานามยปัญญาเกิดขึ้นจากสัมมาสมาธิ เราถึงต้องพยายามกำหนดพุทโธๆ ให้ใจสงบขึ้นมา

พอใจสงบขึ้นมาความลึกของมันก็เสมอกัน บ่อไม่เคยเต็มมันเต็มได้ เต็มได้ด้วยการทำสัมมาสมาธิ เต็มได้ด้วยใจอิมเต็ม พออิมเต็มแล้วยกขึ้นวิปัสสนา ถ้าใจมันไม่อิมเต็มยกขึ้นวิปัสสนามันเป็นความคาดความหมายเพราะมันพร่องอยู่ สิ่งที่พร่องอยู่นั้นคือตัวกิเลสมันอาศัยอยู่สิ่งนั้น แล้วมันก็ใช้ความคิดของมันทำให้เราไร้เดียงสา ธรรมะไร้เดียงสา แต่กิเลสมันเข้มแข็ง

ถ้าธรรมะมันเข้มแข็งกิเลสมันจะไร้เดียงสาชั่วคราวๆ จนถึงที่สุดเวลาสมุจเฉทปหาน กิเลสต้องตายไปจากใจ โสคาปัตติมรรค โสคาปัตติผล นี้ลูกหลานมันตายไปๆ จนถึงพญามาร พญามารคือตัววิชาปจฺจุยา สงฺขารา มารเอยเธอเกิดจากความดำริของเรา ถ้าเรามีความคิดเรามีความดำรินขนาดไหน นั่นนะกิเลสมันอาศัยมาด้วยตลอดไป เพราะมารเอย เธอเกิดจากความดำริของเรา ความคิด ก่อนจะคิดดำริเพียงแต่มีแต่ความเจตนา มารขยับตัวตามมาแล้ว ต่อไปนี่เธอจะเกิดอีกไม่ได้ เพราะเรารู้เท่าทันเธอแล้ว มาร

เอยบัคนี้เธอจะเกิดจากหัวใจของเราอีกไม่ได้เลย องค์กรสมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าเยี่ย
พญามารขนาดนั้น

แต่เราโดนพญามารครอบคลุมตลอดไป แล้วเราจะต้องเป็นไปโดยที่ความรู้
เดียวสาขาของเรา เราตั้งใจ เรามีความตั้งใจของเรา เรามีความอุตสาหะพยายามของเรา
ธรรมะต้องเจริญขึ้นมา เข้มแข็งขึ้นมา แล้วหัวใจของเรามีอยู่ ความรู้สึกมีอยู่ ความรู้สึก
อันนี้มันจะพลิกแพลงเป็นปัญญาขึ้นมา สิ่งนี้มีพร้อมใจ อาวุธหรือวัตถุต่างๆ เรามีพร้อม
ในหัวใจของเรา เพียงแต่ทำหรือไม่ทำ เจตนาหรือไม่เจตนา จริงหรือไม่จริง แล้วเราจะมี
ความอบอุ่นมีความเป็นจริงของใจของเรา ธรรมะในหัวใจของเราไม่ไร้เดียงสา จะเจริญ
งอกงามขึ้นมา จากความอุตสาหะพยายามของเรา เอวัง